

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA PEDAGOGIKY

Co motivuje žáky k učení cizího jazyka ?

(Zpráva z výzkumu na gymnáziu Pastviny, Brno)

*Výzkumné šetření bylo prováděno v rámci fakultního projektu pro rok 2004 v kategorii B: **Strategie učení cizím jazykům jako východisko efektivního učení cizím jazykům** (deskriptivně-relační výzkumné šetření), řešitel: Mgr. Mgr. Kateřina Vlčková, číslo zakázky je 21/04, zakázka 3020.*

Brno, 30. června 2004

Vypracovaly:

Veronika Blažková, učo: 128499, studijní obor: MA - TE, 1. roč.

Jitka Šimorová, učo: 128522, studijní obor: MA - TE, 1.roč.

Lukáš Bartoš, učo: 105602, studijní obor: MA – TE, 1. roč.

OBSAH

Úvod.....	3
1. Motivace.....	3
1.1. Termín motivace.....	3
1.2. Co jsme zkoumaly zda motivuje.....	4
2. Cíle našeho zkoumání.....	4
3. Metodologie.....	4
3.1. Průběh výzkumu.....	4
4. Výsledky.....	5
4.1.Která motivace je nejsilnější u studentů?.....	5
4.2.Která motivace je rozhodující u chlapců a dívek?.....	5
4.3. Motivuje pobyt v zahraničí k učení cizího jazyka?.....	6
Závěr.....	8

ÚVOD

Jako jedna z podstatných podmínek pro úspěšný průběh výchovně vzdělávacího procesu vystupuje na jeho začátku do popředí požadavek psychicky připravit žáky k aktivnímu osvojování nového učiva.

Učitel v úvodní části vyučování přiměřenou formulací vyučovacího cíle, navázáním na předchozí učivo a vědomosti, poutavými otázkami a problémy z příbuzného učiva navozuje v myšlení žáků takové představy, jež vyvolávají zájem žáků o nové učivo, soustřeďují jejich pozornost na učitelův výklad a podněcují vůli, pomáhají osvojit si učivo a dovednost ho používat. Přitom je nutno mít stále na zřeteli kontinuitu procesu poznání i výchovného působení. S tím vším se spojuje motivace ve vyučovací hodině. A motivací se zabýváme i v naší výzkumné zprávě.

Při motivaci ve vyučovací hodině učitel používá různých metod a postupů. Někdy stačí zdůvodnit učivo, které se právě má probírat, poukázat na jeho teoretický a praktický význam. Jindy je potřebná analýza životních faktů, které se vztahují k novému tématu. Žáci se tvořivě aktivizují pro osvojení učiva, dává-li jim učitel prakticky řešit důležité problémy.

V naší práci se zaměřujeme na zkoumání motivů, které studenti upřednostňují a kvůli kterým studují vybraný jazyk.

1. MOTIVACE

1.1. Termín motivace

Motivace odpovídá na otázky, proč člověk jedná tak či onak, proč se snaží dosahovat těch či oněch cílů.

Motivace se vyznačuje určitou úrovní energie a úsilí, s nímž je daná činnost prováděna: motivy jsou zpravidla podmíněny potřebami (u člověka jsou vedle biologických potřeb podstatné potřeby společenské, např. podle Maslowovy pyramidy aj.) a emocemi (např. vliv libosti a nelibosti na rozhodování apod.). Motivы usměřňují činnost jedince tak, aby vedla k odstranění rozporu, konfliktu, k uspokojení potřeby nebo k splnění úkolu, působení na směr, zaměření a regulace činnosti je specifickým znakem motivace.

Zkoumáme-li motivaci člověka k určité činnosti, hledáme odpověď na otázku, co chce (jaký má cíl) a proč to chce (jaký význam a smysl má pro něho stanovený cíl). Je-li při činnosti člověka kladena otázka „proč“, ptáme se po hybných silách, tendencích, potřebách a zaměřeních, obecně po motivech činnosti. K této otázce se svým způsobem vztahuje celá řada

tradičních psychologických pojmů: pud, instinkt, potřeba, zájem, postoj, cíl, ideál, zaměřenost, záměr aj. Mnohdy nejsou tyto pojmy odlišeny a přesně definovány a operuje se s nimi libovolně.

1.2. Co jsme zkoumaly zda motivuje

Při studiu cizího jazyka je důležitá motivace ze strany učitele a rodičů, ale ještě důležitější je motivace vycházející z vlastního já.

Co motivuje studenty k učení cizího jazyka:

- Úspěch,
- baví je to,
- chtějí být lepší než spolužáci,
- absolvování kvůli dokončení školy,
- povinná maturita,
- potřeba pro další kariéru,
- potřeba komunikace v cizí zemi,
- celkový zájem o cizí jazyky,
- bezvadný učitel/ka,
- přátelé, kteří mluví tímto jazykem,
- zájem o kulturu, literaturu dané země,
- zájem o tento jazyk,
- mají v zahraničí partnerskou školu,
- rodiče na ně tlačí, aby se učili daný jazyk,
- a jiné.

2. CÍLE NAŠEHO ZKOUMÁNÍ

Která motivace je nejsilnější u studentů?

Která motivace je rozhodující u chlapců a dívek?

Motivuje pobyt v zahraničí k učení cizího jazyka ?

3. METODOLOGIE

3.1. Průběh výzkumu

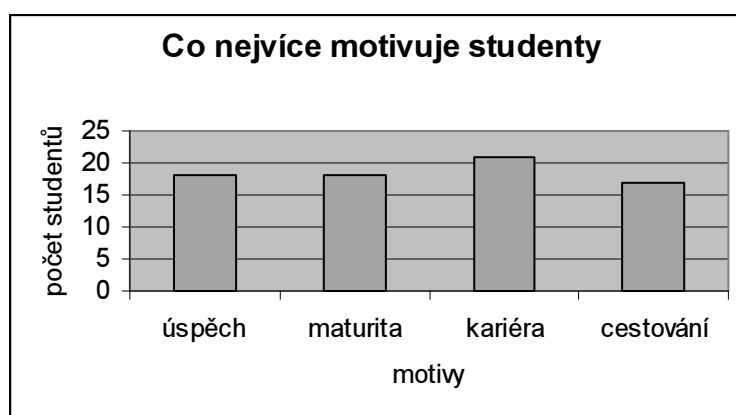
Výzkum proběhl na Gymnáziu Pastviny v Brně ve třetím ročníku. Byl proveden metodou dotazníku. Dotazníky byly sesbírány ve středu 26. května v 8:00.

Zúčastnilo se ho 26 studentů z toho 18 dívek a 7 chlapců, v jednom dotazníku nebylo pohlaví uvedeno.

Po sesbírání dotazníků jsme si promluvily s učitelkou, která žáky učí o jejím názoru na zkoumanou třídu.

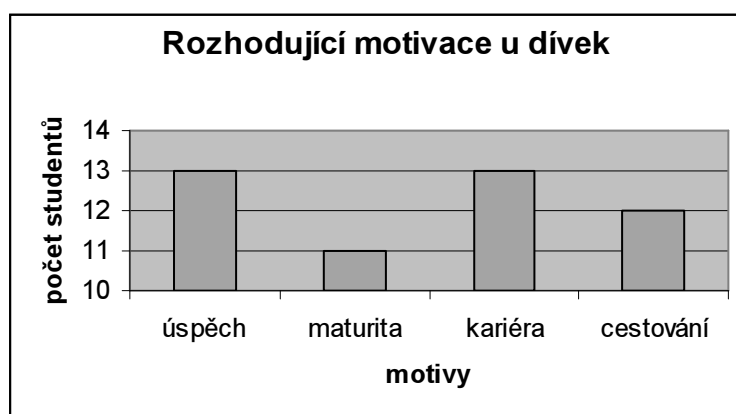
4. VÝSLEDKY

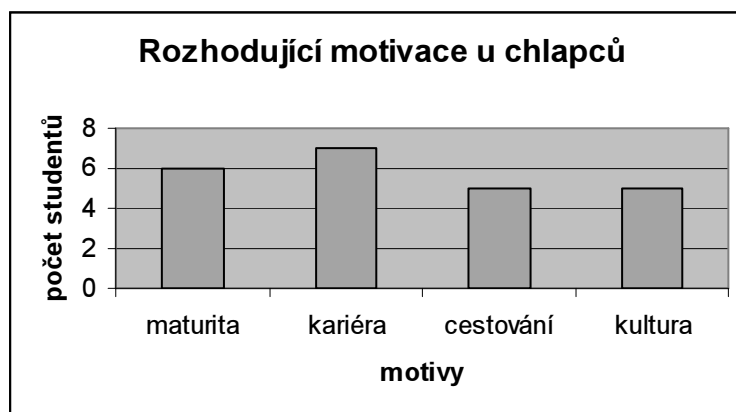
4.1. Která motivace je nejsilnější u studentů?

Z následujícího grafu plyne, že nejsilnější motivací pro zkoumané studenty je jejich budoucí kariéra. To vypovídá o tom, že většině studentům z naší třídy není jedno co budou dělat v budoucnosti. Uvažují už dopředu, že budou potřebovat určitou jazykovou vybavenost pro svůj další život. Mezi dalšími motivy je maturita a úspěch, které spolu souvisí. V grafu jsou znázorněny pouze nejčastější motivy uváděné studenty.

4.2. Která motivace je rozhodující u chlapců a dívek?

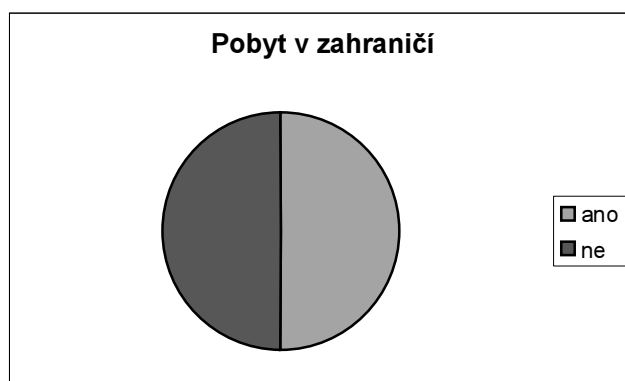

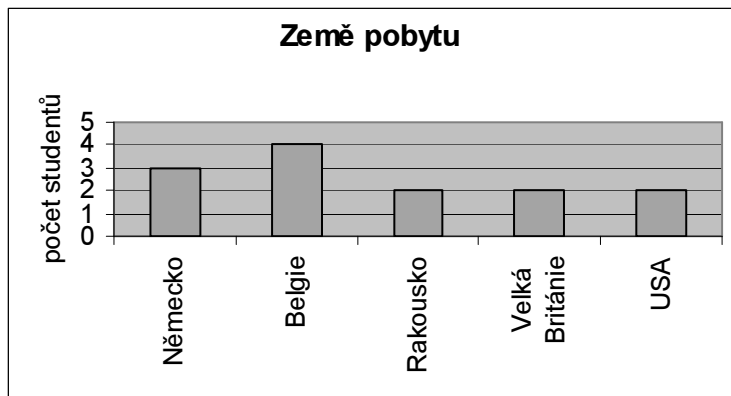
U grafů je zřejmé, že rozhodující motivy se shodují, ale zkoumané dívky vykazují vyšší počet motivátoru v oblasti kariéry než hoši. Chlapci spíše preferují mít z cizího jazyka maturitu.

4.3. Motivuje pobyt v zahraničí k učení cizího jazyka ?

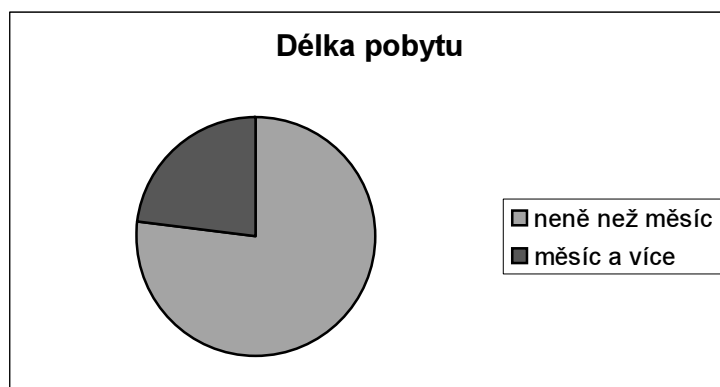
Pobyt v zahraničí je dobrou motivací pro studenty. V dnešní době mají hodně možností vycestovat (pracovně, studijně nebo jen na dovolenou). Většina studentů volí kombinaci pracovně studijního programu. Snaží se zdokonalit v cizí řeči a vydělat si nějaké peníze, za které potom cestují a poznávají danou zemi.

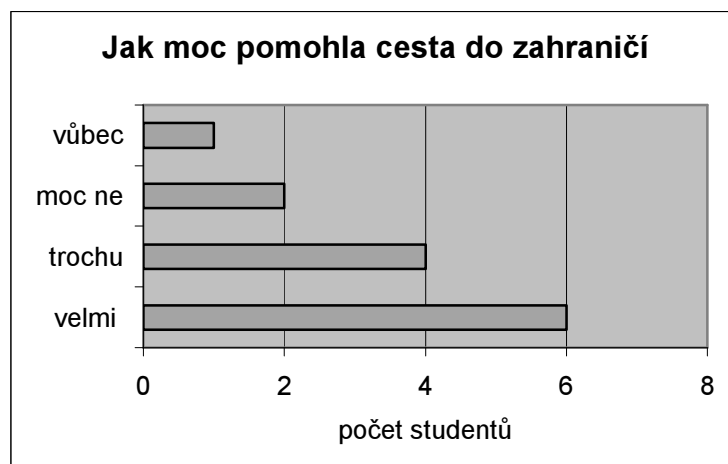
V naší skupině studentů byla polovina v zahraničí a polovina nebyla nikde. Důležitý je i výběr země, do které se studenti vydají a délka pobytu.

Studenti měli na výběr z více zemí, v našem grafu uvádíme ty nejpreferovanější.

Myslíme si, že studenti v dotazníku použili i sebehodnocení, jestli jim cesta do zahraničí něco dala či byla zbytečná. O výsledku výborně vypovídá graf, ve kterém je znázorněno, že cesta do zahraničí je pro studenty velmi přínosná.

ZÁVĚR

Jedním z nejdůležitějších úkolů společnosti je starat se o výchovu a vzdělání mladší generace. Proto jsou ze strany školství kladeny stále větší požadavky jak na učitele, tak i na žáky.

Motivace, tj. vzbuzení zájmu u žáků o učení, je jednou z nejdůležitějších součástí pedagogického procesu. Pokud je při vyučování opomíjena, poznamená to velkou měrou průběh i výsledek práce žáků, ale i učitelů.

Myslíme si, že učitel by měl vědět, které motivy jsou studenty upřednostňovány a odvolávat se na ně.